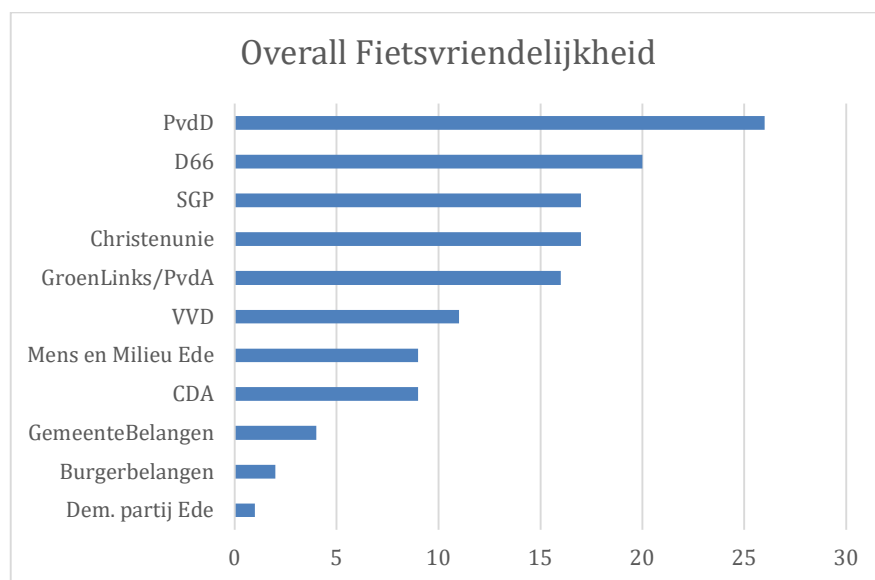

PERSBERICHT

Fiets niet altijd op 1 bij verkiezingen Edese gemeenteraad

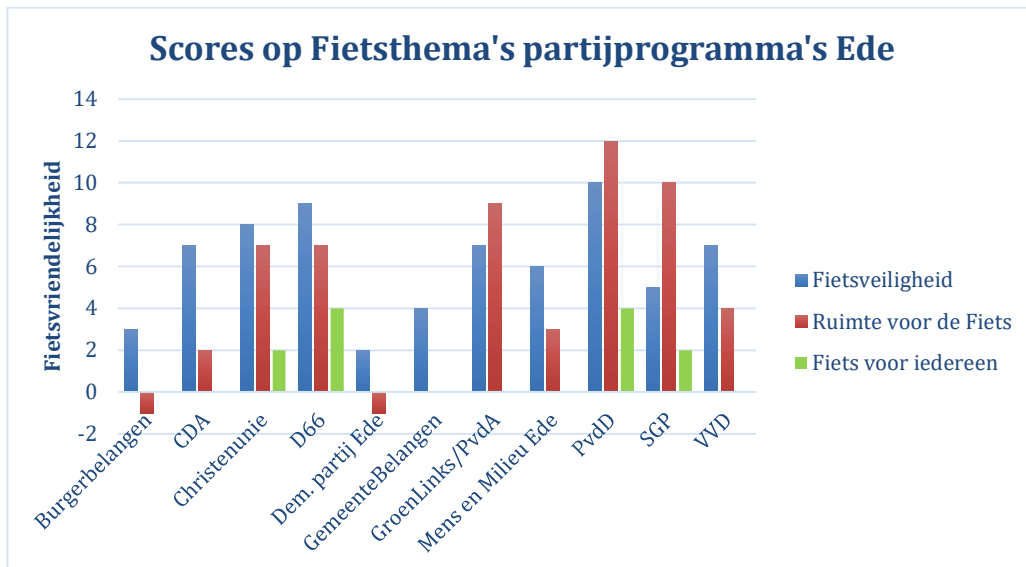
Er valt veel te kiezen in Ede op 18 maart 2026, maar kiezen partijen voor de fiets? De Fietsersbond Ede concludeert dat de fietser lang niet altijd 'op 1' staat, na bestudering van de meeste¹ (concept) verkiezingsprogramma's voor de gemeenteraadsverkiezingen van 18 maart 2026. Een gemiste kans omdat er flinke voordelen zijn zowel voor mens als milieu door het stimuleren van duurzaam vervoer en het terugdringen van het autogebruik. Partij voor de Dieren, D66, SGP, ChristenUnie en GroenLinks-PvdA (in afnemende volgorde) vormen de voorhoede van het peloton.

Zij gaan het meest uitgebreid in 'Fietsgeluk'. Daarmee scoren ze het best op drie fietsspeerpunten die de Fietsersbond Ede voorafgaand aan de verkiezingen heeft ingebracht; Fietsveiligheid, Ruimte voor de Fiets (inclusief Fietsinfrastructuur) en Fietsen voor Iedereen.

In onderstaande grafiek is te zien dat binnen een programma niet alle drie speerpunten gelijke aandacht krijgen. Zo schenken de meeste partijen weinig aandacht aan het speerpunt Fiets voor Iedereen.

¹ Verkiezingsprogramma's van FvD en SP waren niet beschikbaar.

Toelichting bij conclusies

Hieronder treden we meer in detail over de inhoud van de programma's, overigens zonder volledig te zijn.

1. Veiliger fietsen

Veilige schoolroutes

De gemeente Ede wil dat kinderen vanaf acht jaar zelfstandig naar school kunnen fietsen of wandelen. Zes partijen onderstrepen het belang van veilige schoolroutes of veiligheid rondom scholen. ChristenUnie geeft niet aan hoe ze dit willen bereiken. Ook SGP is niet erg concreet, het blijft bij veilige fiets- en wandelroutes van en naar scholen. VVD noemt veilige wandel- en fietsroutes maar wil tegelijkertijd goede haal- en brengfaciliteiten voor kinderen vervoerd met de auto. Een contradictie? CDA en D66 zijn concreter: bijvoorbeeld schoolzones waarin fietser en voetganger voorrang hebben (CDA). D66 noemt veilige oversteken; lagere snelheden in schoolzones en rustige fietsroutes voor kinderen. GroenLinks-PvdA wil extra aandacht voor de veiligheid en het stimuleren van lopen en fietsen. Daarnaast wil zij een generieke verlaging van de maximumsnelheid. Partij voor de Dieren is naast veiliger ingerichte fietspaden, voorstander van een flinke verlaging van de maximumsnelheid van 15 km/uur straten in de buurt van scholen. Deze straten worden daartoe omgevormd tot woonerf.

Maximumsnelheid van 30 km/u standaard in bebouwde kom/woonwijken.

Deze snelheidsverlaging levert een enorme veiligheidswinst op en vermindert zowel het sluijverkeer als de geluidshinder. In de praktijk bedraagt de extra reistijd voor bestuurders slechts één minuut per rit.

CDA, ChristenUnie, Gemeentebelangen, Mens en Milieu Ede, SGP en VVD zijn allen voorstander van het invoeren van een maximumsnelheid van 30 km/u in woongebieden. SGP en VVD alleen onder voorwaarde van herkenbare weginrichting. Mens en Milieu noemt hiernaast een maximumsnelheid van 50 km/u op de 'ring' om Ede. D66, GroenLinks-PvdA en PvdD gaan een stap verder: op alle wegen waar fietsers en automobilisten de weg delen gaat de maximale snelheid naar 30 km/u. Burgerbelangen geeft aan überhaupt geen voorstander te zijn van het terugbrengen van de maximumsnelheid naar 30km. Het standpunt van de Democratische Partij Ede hebben we nog niet gevonden.

Autoluwe of -vrije dorpskernen en woonerven

D66 pleit voor een sterke(re) beperking van het autoverkeer in de dorpskernen van Bennekom (autovrij), Lunteren en Otterlo. Partij voor de Dieren wil waar mogelijk autovrije centra en wijken en straten zonder trottoirs omvormen tot (woon)erven, met een maximumsnelheid van 15 km/u.

2. Ruimte voor de Fiets

In welke mate hebben de partijen het zogenaamde STOMP² principe als leidraad in hun verkiezingsprogramma? Zetten zij de fiets op 1?

Fiets op 1

ChristenUnie, D66, GroenLinks-PvdA, Mens en Milieu Ede, Partij voor de Dieren en SGP omarmen dit principe. Partij voor de Dieren noemt expliciet de Rechtvaardige Straat³ als leidraad. Zowel GroenLinks-PvdA en Partij voor de Dieren kiezen voor beperking van de parkeerruimte op straat om ruimte vrij te maken voor fietser, voetganger en openbaar vervoer. Partij voor de Dieren gaat ook in op het stimuleren van deelfietsen en wil een snelheidsbeperking voor e-bikes op de fietspaden. ChristenUnie noemt 'omgekeerd ontwerpen' van nieuwbouw of herstructurering: fietsers en voetgangers zijn leidend en de auto-ontsluiting volgt. D66 stelt het belang van de fietsers (en wandelaars) voorop bij reconstructies van wegen. En als enige partij noemt zij in haar programma dat zij ook Fietzersbond erbij wil betrekken. SGP wil voetgangers en fietsers voorrang geven bij de herinrichting van wegen- en kruispunten. Hopelijk wordt dit zowel letterlijk als figuurlijk bedoeld!

Fiets op half 1

CDA noemt dat voetganger en fietser in het centrum meer prioriteit moeten krijgen. Wel blijft het CDA de auto faciliteren, bijvoorbeeld door vast te houden aan het gratis parkeren in de dorpen. Waardoor daar de verkeersveiligheid afneemt.

Geen keuzes

Gemeentebelangen ziet geen verschil in prioriteit tussen voetgangers, fietsen en auto's. Ook de VVD vindt dat iedereen vrij moet zijn in de keuze voor een vervoersvorm. Of dit te voet, met de

² Het STOMP principe houdt in dat bij omgevings- en mobiliteitsplannen in afnemende prioriteit rekening houden met: Stappen (wandelaars), Trappen (fietsers), Openbaar Vervoer, Deelmobiliteit en dan pas de Privéauto.

³ <https://www.derechtvaardigestraat.nl/>

fiets, openbaar vervoer of auto dan wel deelmobiliteit is. In de praktijk komt het niet kiezen voor de fiets (of voetganger) neer op de keuze voor auto's.

Auto op 1

Democratische Partij Ede vindt dat bij de inrichting van de omgeving er op een passende manier ruimte moet blijven voor de auto. Gezien het belang dat de partij hecht aan het gebruik van de auto wordt er met 'passend' zeker niet 'minder bedoeld'. Burgerbelangen vindt dat er in afgelopen collegeperiode onvoldoende aandacht is geweest voor de auto en wil dat het college verschillende oplossingen onderzoekt om de bereikbaarheid en doorstroming in Ede-Zuid op een toekomstbestendige manier te verbeteren. *Volgens de Fietsersbond Ede speelt de fiets een belangrijke rol in de bereikbaarheid en doorstroming in Ede-Zuid!*

Fietsinfrastructuur

Om fietsen te stimuleren moet de gemeente ruimte maken voor de fiets. Denk aan verbeterde fietsverbindingen tussen wijken en kernen onderling en van en naar het centrum van Ede.

Verschillende partijen willen investeren in *snelfietsroutes/doortraproutes* (ChristenUnie; D66, Partij voor de Dieren en SGP). SGP wil een onderzoek naar een fietspad langs de Westzoom in Lunteren. VVD hecht belang aan brede fietspaden gericht op veiligheid, doorstroming en gebruik openbaar vervoer. VVD wil voor alle weggebruikers investeren in veilige wegen. D66, GroenLinks-PvdA en Partij voor de Dieren pleiten voor een *groene golf* voor fietsers. ChristenUnie wil eerst onderzoeken of en waar dit een belemmering vormt voor de fietser op doorgaande fietsroutes. Innovatief is het idee van de Partij voor de Dieren om een regensensor bij verkeerslichten te plaatsen.

Vier partijen willen meer strategisch geplaatste (beveiligde) *fietsenstallingen* (ChristenUnie, GroenLinks-PvdA en SGP). Partij voor de Dieren wil dat deze bewaakte stallingen ook gratis zijn. De andere zes partijen hebben het punt van stallingsmogelijkheden voor fietsen niet opgenomen in hun programma.

3. Fietsen voor iedereen

Weinig partijen zien de noodzaak om te stimuleren dat fietsen voor iedereen toegankelijk is. Uitzonderingen zijn ChristenUnie, D66 en Partij voor de Dieren: ChristenUnie wil meedoen met de City Deal 'Fietsen Voor Iedereen' en D66 wil dat nieuwkomers mee kunnen doen door het stimuleren van fietslessen. Partij voor de Dieren wil verkeersexamens voor basisschoolleerlingen en fietslessen voor inwoners die het fietsen niet zo machtig zijn, stimuleren.

Teleurstellend is dat weinig partijen zich expliciet uitspreken voor toegankelijkheid van de aangepaste fiets. Partij voor de Dieren wil voldoende stallingsmogelijkheden voor onder andere aangepaste fietsen. SGP noemt wel het belang van voldoende brede fietspaden die toegankelijk zijn voor elke fietser.

4. Aanpak analyse

De Fietsersbond Ede bekeek de verkiezingsprogramma's voor de gemeenteraadsverkiezingen van 10 partijen. Dit betreft (op alfabetische volgorde): Burgerbelangen, CDA, ChristenUnie, D66, Democratische Partij Ede (DPE), Gemeentebelangen, GroenLinks-PvdA (voorlopig programma), Partij voor de Dieren, SGP en VVD. We keken naar de aandacht in de programma's voor specifieke thema's van de Fietsersbond zoals verbeteren Veiliger Fietsen; Ruimte voor de Fiets (inclusief Fietsinfrastructuur) en Fietsen voor Iedereen. Ook meegenomen in de analyse is een korte brief van MME over hun standpunten met betrekking tot de fiets.

Niet meegenomen is hoe de partijen in de gemeenteraad de afgelopen jaren hebben gestemd over fietsonderwerpen. De resultaten van de vergelijking zijn niet bedoeld als stemadvies, maar mensen die de fiets een warm hart toedragen kunnen de resultaten natuurlijk wel meenemen in hun overwegingen.

28 februari 2026, Fietsersbond Ede

Voor de pers: voor meer informatie, kunt u contact opnemen met de Fietsersbond Ede,
ede@fietsersbond.nl